

Alfik Humanistyczny

13 grudnia 2006

JASKÓŁKA - klas VI szkoły podstawowej

Czas trwania konkursu: 45 minut

Witamy Cię. Do każdego pytania podane są 4 odpowiedzi: A, B, C, D. Jeżeli wśród nich jest poprawna, zaznacz ją na karcie odpowiedzi, jeżeli tak nie jest, zaznacz na karcie odpowiedzi E. Otrzymujesz od nas 30 punktów – tyle ile jest pytań. Za odpowiedź błędną otrzymujesz punkty ujemne równe $\frac{1}{4}$ liczby punktów przewidzianych dla danego pytania. Zapraszamy do konkursu OMNIBUS (7.03.2007). Informacje o konkursach na naszej stronie internetowej www.mat.edu.pl

Życzymy przyjemnej pracy. **POWODZENIA !**

Wisława Szymborska *Zwierzęta cyrkowe*

Przytupują do taktu niedźwiedzie,
skacze lew przez płonące obręcze,
małpa w żółtej tunice na rowerze jedzie,
trzaska bat i muzyczka brzęczy,
trzaska bat i kołysze oczy zwierząt,
słoń obnosi karafkę na głowie,
tańczą psy i ostrożnie kroki mierzą.

Wstydzę się bardzo, ja, człowiek.

Źle się bawiono tego dnia:
nie szczędzono hucznych oklasków,
choć ręką dłuższą o bat
cień rzucała ostry na piasku.

Pytania za 3 punkty

1. Autorka powyższego tekstu:

A) jest wielką XIX - wieczną polską poetką

B) jest laureatką nagrody Nobla

C) pisze wyłącznie wiersze dla dzieci

D) jest rówieśniczką Juliana Tuwima

2. Tekst Wisławy Szymborskiej:

A) zawiera rymy

B) ma formę dialogu

C) nie ma w ogóle wyodrębnionego adresata

D) jest napisany prozą

3. Osoba mówiąca (podmiot liryczny) w tym utworze to:

A) treser

B) widz

C) człowiek, który nigdy nie był w cyrku

D) zwierzę cyrkowe

4. W utworze powyższym znajdziemy:

A) porównania

B) refren

C) wyliczenia

D) cytaty

5. O osobie mówiącej w powyższym tekście możemy z pewnością powiedzieć, że:

A) nie lubi cyrku

B) fascynuje ją świat cyrku

C) mierzi ją tresura zwierząt

D) podziwia sprawność

cyrkowych zwierząt

6. Stosunek podmiotu lirycznego do zwierząt cyrkowych można nazwać:

A) dezaprobatą

B) współczuciem

C) zniesmaczeniem

D) zauroczeniem

7. W tekście powyższym:

A) występuje wielu bohaterów

B) nie ma powtórzeń

C) wszystkie wersy mają tę samą liczbę sylab

D) występuje jeden bohater - człowiek

8. Swoje oceny podmiot liryczny:

A) wyraża w sposób pośredni

B) wyraża wyłącznie w sposób bezpośredni

C) ukrywa przed czytelnikiem

D) wyraża zarówno w sposób pośredni jak i bezpośredni

9. Zwierzęta przedstawione w powyższym tekście:

A) zostały ukazane od strony ich przeżyć wewnętrznych

B) uchwycono w momencie zabawy

C) opisano wyłącznie na podstawie ich wyglądu zewnętrznego

D) zachowują się spontanicznie

10. Występy zwierząt:

A) wzbudzają aplauz na widowni

B) wywołują powszechne zażenowanie

C) pozostają niezauważone

D) nie podobają się publiczności

Pytania za 4 punkty

11. W tytule wiersza Szymborskiej znajdują się:

A) rzeczownik i przymiotnik

B) dwa rzeczowniki w tym samym przypadku

C) dwa rzeczowniki w różnych przypadkach

D) rzeczownik i przysłówek

12. Na sylaby nie można podzielić wyrazu:

A) brzęczy

B) trzaska

C) bardzo

D) małpa

13. Wyrazem, w którym akcent nie pada na przedostatnią sylabę, jest:

A) zwierząt

B) oczy

C) bat

D) kroki

14. Tyle samo głosek co liter jest w słowie:
 A) niedźwiedzie   B) karafkę   C) się   D) jedzie
15. W zdaniu *Źle się bawiono tego dnia*:
 A) nie ma podmiotu   B) występuje podmiot domyślny   C) nie ma orzeczenia   D) nie ma przydawek
16. W sformułowaniu *ręka dłuższa o bat* występuje:
 A) epitet   B) porównanie   C) metafora   D) epitet sprzeczny
17. Wszystkie czasowniki w tym tekście:
 A) mają formę osobową   B) zostały użyte w czasie przeszłym
 C) zostały użyte w czasie teraźniejszym   D) mają formę nieosobową
18. Rzeczownikiem w bierniku jest:
 A) karafkę   B) oklasków   C) piasku   D) dnia
19. Zaimkiem nie jest:
 A) ja   B) tego   C) się   D) przez
20. Wypowiedzenie *tańczą psy i ostrożnie kroki mierzą* jest:
 A) zdaniem pojedynczym   B) równoważnikiem zdania
 C) zdaniem złożonym współrzędnie   D) zdaniem złożonym podrzędnie

Hieronim Sienki *Wiedeń* (12 IX 1683)

[w:] *Dzieje oręża polskiego pod red. Wiesława Jana Wysockiego, Warszawa 2000.*

Król Jan III Sobieski, obserwując ruchy nieprzyjaciela, pomimo zapadającego zmierzchu, postanowił wykonać decydujące uderzenie jazdy. Obawiał się bowiem, iż zwłoka da nieprzyjacielowi szansę na wycofanie się spod Wiednia. Potężna 20-tysięczna jazda runęła na przeciwnika. Po chwili w ślad za husarią ruszyły prawie wszystkie oddziały trzech sprzymierzonych armii. Była to jedna z największych szarż w historii wojen. Husarze i biegnące za nimi chorągwie pancerne przeszły z klusu w galop i przeskakując rowy i nasypy z potężnym krzykiem: „Jezus, Maria, ratuj!” i „Bij zabij!” gnały ku obozowi przeciwnika. Pod impetem uderzenia konnica turecka została rozbita. Turcy nie oparli się temu uderzeniu, a ich próba odwrotu przerodziła się w paniczną ucieczkę. Wielki wezyr nie czekał końca tej walki, lecz poprzez obóz ruszył do swoich namiotów, gdzie próbował zorganizować opór opóźniający pościg. Opór został jednak wkrótce przełamany przez Polaków i do kwatery wezyra, ok. godz. 18, wkroczył zwycięski król Jan III.

Pytania za 5 punktów

21. Tekst powyższy:
 A) jest relacją naocznego świadka wydarzeń   B) to wykład historyka o przebiegu bitwy
 C) przedstawia swobodną wersję wydarzeń   D) zawiera pierwiastki fantastyczne
22. W swoim tekście piszący największy nacisk kładzie na:
 A) efektowny styl   B) stopniowanie napięcia   C) tajemniczość wydarzeń   D) rzetelną prezentację faktów
23. Powyższy fragment przedstawia:
 A) początek bitwy   B) decydujący moment starcia   C) moment triumfu armii tureckiej
 D) inicjujące starcie działania zaczepne prowadzone przez lekką jazdę
24. Omawiane wydarzenia rozgrywają się:
 A) pod wieczór   B) rankiem   C) w południe   D) wczesnym południem
25. Opisywane wypadki rozgrywają się:
 A) w XV wieku   B) w XVI wieku   C) w XVII wieku   D) w XVIII wieku
26. Z powyższego fragmentu tekstu dowiemy się:
 A) jaka była liczebność armii polskiej   B) jaka była liczebność jazdy szarżującej na wojska sułtana
 C) jaka była liczebność konnicy tureckiej   D) z jakiego kierunku została przeprowadzona szarża
27. O sukcesie w bitwie zadecydowała:
 A) panika w szeregach armii tureckiej   B) przewaga w uzbrojeniu po stronie polskiej
 C) siła uderzenia konnicy polskiej   D) błędy w dowodzeniu armią sułtana
28. Zwycięstwo Jana III Sobieskiego pod Wiedniem:
 A) oznaczało załamanie agresji państwa tureckiego w Europie
 B) wzmocniło pozycję dynastii Jagiellonów na tronie polskim
 C) oznaczało koniec wolnej elekcji   D) zapoczątkowało rządy dynastii Sobieskich w Polsce
29. Z osobą Jana III Sobieskiego kojarzy się:
 A) pałac w Wilanowie   B) Łazienki Królewskie w Warszawie   C) pałac na Pszczyźnie   D) zamek w Ogrodzieńcu
30. Jan III Sobieski:
 A) odziedziczył tron po swoim ojcu   B) był władcą Polski i Austrii
 C) był władcą elekcyjnym   D) ufortyfikował Polskę siecią tzw. *orlich gniazd*